

Broj: 05-05-1-2050-2/13
Sarajevo, 20. juni 2013. godine

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**- PREDSTAVNIČKI DOM
- DOM NARODA**

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMJENI: 20-06-2013			
ORGANIZACIJA	KLASIFIKACIJA	POSREĐIVANJE	BRJ
01.02-05-2-625/13	POSREĐIVANJE	POSREĐIVANJE	POSREĐIVANJE

S

Predmet. Saglasnost za ratifikaciju konvencije, traži se

U skladu sa članom 16. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Sl. glasnik BiH", br 29/00 i 32/13), dostavljamo vam radi davanja saglasnosti za ratifikaciju:

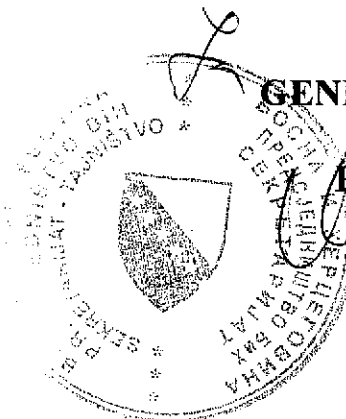
Konvencija Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (ETS 210).

Budući da je Ministarstvo ljudska prava i izbjeglice BiH nadležno za provođenje postupka za pristupanje Bosne i Hercegovine ovoj konvenciji, molimo vas da na sastanke vaših komisija, odnosno sjednice Doma, pored predstavnika Predsjedništva BiH, kao predlagača, pozovete i predstavnika Ministarstva koji poslanicima, odnosno delegatima može dati sve potrebne informacije o konvenciji.

S poštovanjem,

GENERALNI SEKRETAR

Ranko Ninković

Broj: 08/1-23-40-2399-6/11
Datum: 17. juni 2013. godine

19-06-2013

VRLO HITNO

BOSNA I HERCEGOVINA
PREDSJEDNIŠTVO
SARAJEVO

05 05-1 1050

PREDMET: Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije VE o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici

U prilogu akta dostavljamo Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, koja je sačinjena/otvorena za potpisivanje u Istanbulu, 11. maja 2011.godine.

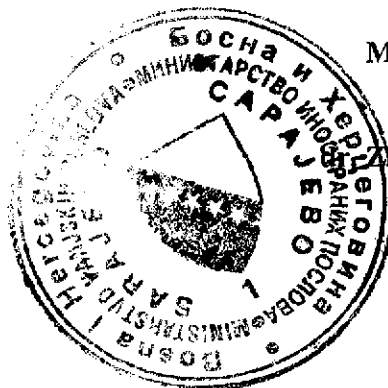
Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 25. redovnoj sjednici održanoj 19. jula 2012.godine, donijelo Odluku o pristupanju Bosne i Hercegovine Konvenciji, a na 31. sjednici održanoj 23. januara 2013.godine, ovlastilo ambasadora Almira Šahovića, šefa Stalne misije BiH pri Vijeću Evrope u Strazburu da Konvenciju potpiše. Konvencija je, u ime BiH, potpisana 8. marta o.g.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 51. sjednici održanoj 28. maja 2013.g, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije radi dostavljanja Predsjedništvu BiH i provedbe procedure ratifikacije (kopija obavijesti o Zaključku Vijeća ministara BiH je u prilogu ovog akta).

Dostavljamo i kopiju mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, akt broj: 01-02-739-2/11 od 10. maja 2013.g.

Predlažemo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00 i 32/13) provede postupak ratifikacije predmetne konvencije.

Prilog: kao u tekstu

MINISTAR

Zlatko Lagumdžija

Савјет Европе

Конвенција о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици

Преамбула

Државе чланице Савјета Европе и друге потписнице овог документа,

Позивајући се на Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода (ETS бр. 5, 1950) и њених протокола, Европску социјалну повељу (ETS бр. 35, 1961, ревидирано 1996, ETS бр. 163), Конвенцију Савјета Европе о борби против трговине људима (ETS бр. 197, 2005) и Конвенцију Савјета Европе о заштити дјеце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања (ETS No. 201, 2007);

Позивајући се на следеће препоруке Савјета министара државама чланицама Савјета Европе: Препоруку Rec(2002)5 о заштити жена од насиља, Препоруку CM/Rec(2007)17 о стандардима и механизмима родне равноправности, Препоруку CM/Rec(2010)10 о улогама жена и мушкараца у превенцији и разрешењу конфликта и изградњи мира, и на друге релевантне препоруке;

Узимајући у обзир све већи обим судске праксе Европског суда за људска права који поставља значајне стандарде у области насиља над женама;

Имајући у виду Међународни пакт о грађанским и политичким правима (1966), Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима (1966), Конвенцију Уједињених нација о елиминисању свих облика дискриминације жена (CEDAW, 1979) и Опциони протокол Конвенције (1999), као и Општу препоруку бр. 19 Комитета за елиминисање свих облика дискриминације жена (Комитета CEDAW) о насиљу над женама, Конвенцију Уједињених нација о правима дјетета (1989) и Опциони протоколи Конвенције (2000) и Конвенцију Уједињених нација о правима лица са инвалидитетом (2006);

Имајући у виду Римски статут Међународног кривичног суда (2002);

Позивајући се на основне принципе међународног хуманитарног права, а посебно на Женевску конвенцију (IV) која се односи на заштиту цивила у вријеме рата (1949) и додатне протоколе I и II (1977) те Конвенције;

Осуђујући све видове насиља над женама и насиља у породици;

Препознајући да је постизање *de jure* и *de facto* једнакости између жена и мушкараца кључни елемент у превенцији насиља над женама;

Препознајући да је насиље над женама манифестација историјски неједнаких односа моћи између жена и мушкараца, који су довели до доминације и дискриминације над женама од мушкараца, као и до спречавања напредовања жена у пуној мјери;

Препознајући структурну природу насиља над женама као родно засновано насиље, као и да је насиље над женама један од кључних друштвених механизма којима се жене приморавају да буду у подређеном положају у односу на мушкарце;

Препознајући, уз озбиљну забринутост, да су жене и дјевојчице често изложене озбиљним облицима насиља попут насиља у породици, сексуалног узнемиравања, силовања, принудног брака, кривичних дјела почињених у име такозване „части“ и гениталног сакаћења, који представљају озбиљно кршење људских права жена и дјевојчица и главну препреку остваривању једнакости између жена и мушкараца;

Препознајући да кршење људских права током оружаних сукоба који погађају цивилно становништво, посебно жене, у виду раширеног или систематског силовања и сексуалног насиља, као и потенцијално повећање родно заснованог насиља током и након сукоба;

Препознајући да су жене и дјевојчице изложене већем ризику од родно заснованог насиља од мушкараца;

Препознајући да насиље у породици погађа жене неравномјерно, а да мушкарци такође могу бити жртве насиља у породици;

Препознајући да су дјеца жртве насиља у породици, као и свједоци насиља у породици;

Настојећи да се искоријени насиље над женама и насиље у породици у Европи,

Сагласиле су се о сљедећем:

Поглавље I – Циљеви, дефиниције, принцип једнакости и недискриминације, опште обавезе

Члан 1. – Циљеви Конвенције

1. Циљеви ове конвенције су:

- а. заштита жена од свих видова насиља и спречавање, процесуирање и елиминисање насиља над женама и насиља у породици;
 - б. допринос сузбијању свих облика дискриминације над женама и промовисање суштинске једнакости између жена и мушкараца, укључујући и оснаживање жена;
 - ц. израда свеобухватног оквира, политика и мјера заштите и помоћи свим жртвама насиља над женама и насиља у породици;
 - д. унапређење међународне сарадње у погледу елиминисања насиља над женама и насиља у породици;
 - е. пружање подршке и помоћи организацијама и органима унутрашњих послова у дјелотворној сарадњи да би се усвојио обухватни приступ елиминисању насиља над женама и насиља у породици.
2. Да би се обезбједила дјелотворна примјена одредаба Конвенције, у оквиру ове конвенције одређен је механизам за праћење.

Члан 2. – Област примјене Конвенције

1. Конвенција се односи на све видове насиља над женама, укључујући насиље у породици, које жене погађа несразмјерно у односу на мушкарце.
2. Препоручује се чланицама да примјењују ову конвенцију на све жртве насиља у породици. Чланице треба да поклоне посебну пажњу женама које су жртве родно заснованог насиља приликом примјене одредаба ове конвенције.
3. Ова конвенција примјењује се у доба мира као и у ситуацијама оружаног сукоба.

Члан 3. - Дефиниције

У сврху ове конвенције:

- а. „насиље над женама“ означава кршење људских права и облик дискриминације над женама и представља сва дјела родно заснованог насиља која доводе, односно могу да доведу до физичке, сексуалне, психичке односно економске повреде односно патње за жене, обухватајући и пријетње таквим дјелима, принуду односно арбитрарно лишавање слободе, у јавности или у приватном животу;
- б. „насиље у породици“ означава свако дјело физичког, сексуалног, психичког односно економског насиља у породици или домаћинству односно између бивших односно садашњих супружника односно партнера, независно од тога да ли учинилац дијели или је дијелио домаћинство са жртвом;
- ц. „род“ означава друштвено одређене улоге, понашања, активности и атрибуте које дато друштво сматра прикладним за жене и мушкарце;
- д. „родно засновано насиље над женама“ означава насиље које је усмјерено против жене зато што је жена, односно оно које несразмјерно утиче на жене;
- е. „жртва“ означава свако физичко лице које је изложено опхођењу описаном под тачкама а. и б;
- ф. појам „жена“ укључује дјевојке испод 18 година.

Члан 4. – Основна права, принцип једнакости и недискриминације

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере за унапређење и заштиту права свакога, посебно жена, да живи слободно од насиља како у јавној тако и у приватној сфери.

2. Чланице ће осудити све облике дискриминације над женама, и без одгађања предузети неопходне законодавне и друге мјере за спречавање дискриминације, а посебно:

- укључивањем у устав државе односно друге одговарајуће законе принцип једнакости између жена и мушкараца и обезбјеђивањем практичног остваривања овог принципа;
- забраном дискриминације над женама, укључујући коришћењем санкција, према потреби;
- укидањем закона и пракси које дискриминишу жене.

3. Чланице ће обезбиједити примјену одредаба ове конвенције, посебно мјера заштите права жртава, без дискриминације по било ком основу, као што је пол, род, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или неко друго мишљење, национално односно друштвено поријекло, припадност националној мањини, имовина, рођење, сексуално опредјељење, родни идентитет, узраст, здравствено стање, инвалидитет, брачно стање, статус мигранта или избјеглице, односно неки други статус.

4. Посебне мјере неопходне за спречавање и заштиту жена од родно заснованог насиља не сматрају се дискриминацијом у смислу ове конвенције.

Члан 5 – Обавезе држава и дужна пажња

1. Чланице ће се уздржати од учешћа у било каквом чину насиља над женама и обезбиједити да државни органи, званичници, службеници, установе и други актери који наступају у име државе поступају у складу са овом обавезом.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере да са дужном пажњом спријече, истраже, казне и обезбиједи репарацију за дјела насиља обухваћена овом конвенцијом која учине недржавни актери.

Члан 6 – Родно осјетљиве политике

Чланице ће радити на интегрисању питања рода током примјене и процјене утицаја одредаба ове конвенције и на промоцији и дјелотворној примјени политика једнакости између жена и мушкараца и оснаживања жена.

Поглавље II – Интегрисање политика и прикупљање података

Члан 7 – Свеобухватне и координиране политике

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере за усвајање и примјену дјелотворних, свеобухватних и координираних државних политика које обухватају све релевантне мјере за спречавање и борбу против свих видова насиља обухваћених овом конвенцијом и нуде холистички одговор на насиље над женама.

2. Чланице ће обезбиједити да политике које се наводе у ставу 1. ставе права жртве у средиште свих мјера и да се примјењују кроз дјелотворну сарадњу свих надлежних органа, институција и организација.

3. Мјере које се предузимају у складу са овим чланом укључиће, према потреби, све надлежне актере, као што су државни органи, националне, регионалне и локалне скупштине и управе, државне институције за заштиту људских права и организације цивилног друштва.

Члан 8 – Финансијска средства

Чланице ће одвојити одговарајућа финансијска средства и људске ресурсе за адекватно спровођење интегрисаних политика, мјера и програма за спречавање и борбу против свих видова насиља обухваћених овом конвенцијом, укључујући и оне које спроводе невладине организације и цивилно друштво.

Члан 9 – Невладине организације и цивилно друштво

Чланице ће препознати, подстицати и подржавати, на свим нивоима, рад невладиних организација и организација цивилног друштва у борби против насиља над женама и успоставити дјелотворну сарадњу са овим организацијама.

Члан 10 – Координационо тијело

1. Чланице ће одредити односно успоставити једно или више званичних тијела надлежних за координацију, спровођење, праћење и процјену политика и мјера за спречавање и борбу против свих видова насиља обухваћених овом конвенцијом. Ова тијела ће координирано прикупљати податке у складу са чланом 11, вршити анализу и објављивати резултате.

2. Чланице ће обезбиједити да одређена односно успостављена тијела у складу са овим чланом добију опште податке о мјерама предузетим у складу са главом VIII.

3. Чланице ће обезбиједити да одређена односно успостављена тијела у складу са овим чланом имају капацитет за непосредну комуникацију и одржавање веза са одговарајућим тијелима других чланица.

Члан 11 – Прикупљање података и истраживање

1. У сврху примјене ове конвенције, чланице ће предузимати сљедеће:

а. прикупљати релевантне статистичке податке у редовним временским размацима о случајевима свих видова насиља обухваћених Конвенцијом;

б. подржавати истраживања на терену свих видова насиља обухваћених Конвенцијом ради проучавања основних узрока и посљедица, учесталости и стопе осуда, као и ефикасности мјера које се предузимају у примјени ове конвенције.

2. Чланице ће настојати да спроводе анкете међу становништвом у редовним временским размацима ради процјене преваленце и трендова свих облика насиља обухваћених Конвенцијом.

3. Чланице ће групи експерата, која се помиње у члану 66. ове конвенције, дати прикупљене податке у складу са овим чланом како би се стимулисала међународна сарадња и омогућило међународно упоређивање (*benchmarking*).

4. Чланице ће обезбиједити да прикупљени подаци у складу са овим чланом буду доступни јавности.

Поглавље III – Превенција

Члан 12 – Опште обавезе

1. Чланице ће предузети неопходне мјере за промовисање промјена у друштвеним и културним обрасцима понашања жена и мушкараца како би се искоријениле предрасуде, обичаји, традиције и друге праксе које се заснивају на идеји инфериорности жена односно на стереотипним улогама жена и мушкараца.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере за превенцију свих облика насиља обухваћених Конвенцијом сваког физичког односно правног лица.

3. Све мјере предузете у складу са овим поглављем обухватају и одговарају на специфичне потребе лица угрожених одређеним околностима, а у њиховом средишту су људска права свих жртава.

4. Чланице ће предузети све неопходне мјере за подстицање свих чланова друштва, посебно мушкараца и дјечака, да активно допринесу спречавању свих облика насиља обухваћених Конвенцијом.

5. Чланице ће обезбиједити да се култура, обичаји, религија, традиција односно тзв. част не сматрају оправдањем за било које дјело насиља обухваћено Конвенцијом.

6. Чланице ће предузети све неопходне мјере за промовисање програма и активности за оснаживање жена.

Члан 13 – Подизање свијести

1. Чланице ће промовисати односно спроводити редовно, и на свим нивоима, кампање односно програме подизања свијести, укључујући и сарадњу са државним институцијама за људска права и тијелима за родну равноправност, цивилним друштвом и невладиним, посебно женским организацијама, према потреби, а с циљем подизања свијести и разумијевања шире јавности различитих манифестација свих видова насиља обухваћених Конвенцијом, њихових посљедица по дјecu и потребе да се такво насиље спријечи.

2. Чланице ће обезбиједити ширење информација у широј јавности о расположивим мјерама за спречавање дјела насиља обухваћених Конвенцијом.

Члан 14 - Образовање

1. Чланице ће предузети, према потреби, неопходне кораке за увођење наставног материјала о питањима попут једнакости између жена и мушкараца, нестереотипних родних улога, узајамног поштовања, ненасилног разрешења сукоба у међуљудским односима, родно заснованог насиља над женама и права на лични интегритет прилагођеног способностима ученика у званичне наставне планове на свим нивоима образовања.

2. Чланице ће предузети све неопходне кораке да би промовисале принципе из става 1. овог члана у неформалним образовним установама, као и у спорту, културним и рекреативним установама и у средствима јавног информисања.

Члан 15 – Обука стручњака

1. Чланице ће обезбиједити односно ојачати одговарајуће обуке за надлежне стручњаке који се баве жртвама односно починиоцима свих дјела насиља обухваћених Конвенцијом, о спречавању и откривању таквог насиља, једнакости између жена и мушкараца, потребама и правима жртава, као и о спречавању секундарне виктимизације.

2. Чланице ће обезбиједити да обуке из става 1. овог члана укључе обуку о координираној сарадњи више органа ради свеобухватног и одговарајућег упућивања у случајевима насиља обухваћеног Конвенцијом.

Члан 16 – Програми превентивне интервенције и програми за рад са починиоцима насиља

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере за оснивање и подршку програма с циљем да починиоци насиља у породици науче и усвоје ненасилно понашање у међуљудским односима у погледу спречавања даљег насиља и измјене образаца насилног понашања.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере за оснивање и подршку програма за рад са починиоцима, посебно сексуалним преступницима, с циљем спречавања понављања кривичног дјела.

3. Приликом предузимања мјера из ставова 1. и 2. овог члана, чланице ће осигурати да безбједност, подршка за жртве и њихова људска права буду од примарног значаја и да, према потреби, оснивање и спровођење ових програма буде у блиској сарадњи са специјализованим службама за подршку жртвама.

Члан 17 – Учешће приватног сектора и средстава јавног информисања

1. Чланице ће подстицати приватни сектор, сектор за информационе и комуникационе технологије и средства јавног информисања, уз дужно поштовање слободе говора и њихове независности, да учествују у разради и спровођењу политика и да успоставе правилнике и стандарде за спречавање насиља над женама и веће поштовање њиховог достојанства.

2. Чланице ће развијати и промовисати, у сарадњи са приватним сектором, способности код дјете, родитеља и васпитача за рад у информационо-комуникационом окружењу које омогућава приступ деградирајућем садржају сексуалне односно насилне природе који може бити штетан.

Поглавље IV - Заштита и подршка

Члан 18 – Опште обавезе

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере заштите свих жртава од даљег насиља.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере, у складу са међународним правом, да обезбиједи одговарајуће механизме за дјелотворну сарадњу између свих надлежних државних органа, укључујући судове, јавна тужилаштва, органе унутрашњих послова, локалне и регионалне управе, као и невладине организације и остале релевантне организације и лица, у пружању заштите и подршке жртвама и свједоцима свих облика насиља обухваћених Конвенцијом, укључујући и упућивање на опште и специјализоване службе подршке, наведене у члановима 20. и 22. ове конвенције.

3. Чланице ће обезбиједити да мјере које предузимају у складу са овим поглављем испуњавају следеће критеријуме:

- да су засноване на разумијевању насиља над женама и насиља у породици из родне перспективе и да су усмјерене на људска права и безбједност жртве;
- да су засноване на интегрисаном приступу који узима у обзир однос између жртава, починилаца, дјете и њиховог ширег друштвеног окружења;
- да им је циљ избегавање секундарне виктимизације;
- да им је циљ оснаживање и економска независност жена жртава насиља;
- да, тамо гдје је то прикладно, различите службе за заштиту и подршку жртава буду у истим просторијама;
- да одговарају на специфичне потребе угрожених лица, укључујући и дјецу жртве, и да су им доступне.

4. Пружање услуга не смије да зависи од спремности жртве да поднесе пријаву или свједочи против било којег починиоца.

5. Чланице ће предузети одговарајуће мјере за пружање конзуларне и друге врсте заштите својим држављанима и другим жртвама које имају право на такву заштиту у складу са својим обавезама и међународним правом.

Члан 19 - Информисање

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да жртве добију одговарајуће и благовремене информације о расположивим услугама подршке и законским мјерама на језику који разумију.

Члан 20 – Опште услуге подршке

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да жртве имају приступ услугама које омогућавају њихов опоравак од насиља. Ове мјере треба да обухватају, када је то неопходно, услуге као што је правно и психолошко савјетовалиште, финансијска помоћ, становање, образовање, обука и помоћ приликом запошљавања.

2. Чланице ће предузети све неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле жртвама приступ услугама здравствене и социјалне заштите, као и адекватну опремљеност ових служби и обученост запослених за помоћ жртвама и упућивање на одговарајуће службе.

Члан 21 – Помоћ код индивидуалних/колективних жалби

Чланице ће обезбиједити да жртве имају информације и приступ важећим регионалним и међународним механизмима за индивидуалне/колективне жалбе. Чланице ће промовисати пружање сензитивне и информисане помоћи жртвама приликом улагања таквих жалби.

Члан 22 – Специјализоване услуге подршке

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере да омогуће односно обезбиједи, уз одговарајућу географску распрострањеност, непосредне краткорочне и дугорочне

специјализоване услуге подршке за сваку жртву која је била изложена било којем дијелу насиља обухваћеног Конвенцијом.

2. Чланице ће омогућити односно обезбиједити специјализоване услуге подршке за све жене жртве насиља и њихову дјецу.

Члан 23 – Сигурне куће

Чланице ће предузети све неопходне законодавне и друге мјере како би омогућиле отварање одговарајућих, лако доступних сигурних кућа у довољном броју за безбједан смјештај и проактивну помоћ жртвама насиља, посебно женама и њиховој дјечи.

Члан 24 – СОС телефони

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере за успостављање нон-стоп (24 сата дневно) бесплатне СОС телефонске линије која покрива цијелу земљу, ради давања савјета позиваоцима, повјерљиво односно чувајући њихову анонимност, у вези са свим видовима насиља обухваћених овом конвенцијом.

Члан 25 – Подршка за жртве сексуалног насиља

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би омогућиле отварање довољно великог броја одговарајућих, лако доступних кризних центара за случајеве силовања односно центара за жртве сексуалног насиља који жртвама обезбјеђују услуге љекарског и форензичког прегледа, подршку у случају трауме и савјетовање.

Члан 26 – Заштита и подршка за дјецу свједоке

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се приликом пружања услуга заштите и подршке жртвама води рачуна о правима и потребама дјеце свједока свих видова насиља обухваћених Конвенцијом.

2. Мјере у складу са овим чланом укључују психосоцијално савјетовање примјерено узрасту дјеце свједока свих видова насиља обухваћених Конвенцијом, а дужна пажња поклања се најбољем интересу дјетета.

Члан 27 – Пријављивање

Чланице ће предузети неопходне мјере како би се охрабрио сваки свједок почињеног кривичног дјела насиља обухваћеног Конвенцијом, односно она лица која имају оправдане разлоге да сумњају да је такво дјело почињено односно да се могу очекивати даља дјела насиља, да то пријави надлежним организацијама односно органима.

Члан 28 – Пријављивање стручњака

Чланице ће предузети неопходне мјере како би обезбиједиле да правила о повјерљивости која међународно право налаже одређеним стручњацима не представљају препреку да, под одговарајућим условима, пријаве надлежним организацијама односно органима уколико основано сумњају да је почињено озбиљно дјело насиља обухваћено овом конвенцијом и да се могу очекивати даља дјела насиља.

Поглавље V – Материјално кривично право

Члан 29 – Грађанске парнице и правни лијекови

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере да обезбиједи жртвама одговарајуће грађанске правне лијекове против починиоца.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере да обезбиједи жртвама, у складу с општим принципима међународног права, адекватне грађанске правне лијекове против државних органа који нису испунили своју дужност и предузели неопходне превентивне и заштитне мјере у оквиру својих надлежности.

Члан 30 – Накнада

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би омогућиле жртвама право на накнаду од починилаца за свако кривично дјело из ове конвенције.
2. Одговарајућа државна накнада биће додијељена онима који су задобили озбиљне тјелесне повреде односно онима којима је нарушено здравље, ако штета није покривена из других извора као што је починилац, осигурање односно државно здравствено и социјално давање. То неће спријечити чланице да захтијевају поврат накнаде од починиоца, докле год се води рачуна о безбједности жртве.
3. Мјере предузете у складу са ставом 2. овог члана обезбиједиће додјелу накнаде у разумном року.

Члан 31 – Старатељство, право на посјету и безбједност

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да, приликом додјеле старатељства и права на посјету дјете, случајеви насиља обухваћени овом конвенцијом буду узети у обзир.
2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да остваривање сваког права на посјету односно старатељство не угрози права и безбједност жртве односно дјете.

Члан 32 – Грађанске посљедице принудних бракова

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се бракови склопљени под принудом могу сматрати рушљивим, поништити односно развести без непотребног финансијског односно административног оптерећивања жртве.

Члан 33 – Психичко насиље

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да намјерно понашање које озбиљно нарушава психички интегритет неког лица принудом односно пријетњама буде инкриминисано.

Члан 34 - Прогањање

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да намјерно понашање поновљањем пријетњи упућених другом лицу, које узрокују да се она односно он плаши за своју безбједност, буде инкриминисано.

Члан 35 – Физичко насиље

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да намјерно почињена дјела физичког насиља над другим лицем буду инкриминисана.

Члан 36 – Сексуално насиље, укључујући силовање

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да слjedeћи видови намјерног понашања буду инкриминисани:
 - а. вагинална, анална или орална пенетрација сексуалне природе на тијелу друге особе без њеног/његовог пристанка, коришћењем било којег дијела тијела односно предмета;
 - б. друге сексуалне радње са особом без њеног/његовог пристанка;
 - ц. навођење друге особе на покушај сексуалних радњи са трећом особом без њеног/његовог пристанка.
2. Пристанак мора да буде добровољан исход слободне воље особе према процјени у контексту датих околности.

3. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се одредбе из става 1. овог члана такође примјењују на дјела почињена над бившим односно садашњим супружницима односно партнерима у складу са међународним правом.

Члан 37 – Принудни брак

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да намјерно присиљавање одрасле особе односно дјетета да ступи у брак буде инкриминисано.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да намјерно намамљивање одрасле особе односно дјетета на територију чланице односно државе која није њена односно његова држава пребивалишта с циљем принуде тог одраслог односно дјетета да ступи у брак буде инкриминисано.

Члан 38 – Генитално сакаћење жена

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се следећи видови намјерног понашања инкриминишу:

а. обрезавање, инфибулација односно било какво друго сакаћење цијелих односно било којег дијела малих и великих усмина односно клиториса код жене;

б. принуда и навођење жена да се подвргну некој од радњи наведених под тачком а;

ц. подстицање, принуда односно навођење дјевојчице на неку од радњи наведених под тачком а.

Члан 39 – Принудни абортус и принудна стерилизација

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се инкриминишу следеће намјерне радње:

а. абортус жене без њеног информисаног пристанка;

б. операција у сврху односно уз исход онемогућавања природне репродукције код жене без њеног информисаног пристанка и разумијевања процедуре.

Члан 40 – Сексуално узнемиравање

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да сваки облик нежељеног вербалног, невербалног односно физичког понашања сексуалне природе у сврху односно уз исход повреде достојанства особе, посебно када се ствара застрашујућа, непријатељска, деградирајућа, понижавајућа односно увредљива атмосфера, буде предмет кривичне односно друге правне санкције.

Члан 41 – Помагање односно подстрекивање и покушај

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би установиле као кривично дјело, уколико је почињено намјерно, помагање односно подстрекивање извршења кривичних дјела из чл. 33, 34, 35, 36, 37, 38.а, и 39. Конвенције.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би установиле као кривично дјело, уколико је почињено намјерно, покушај извршења кривичних дјела из чл. 35, 36, 37, 38.а и 39. ове конвенције.

Члан 42 – Неприхватљива оправдања за кривична дјела, укључујући и дјела почињена у име тзв. части

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се у кривичним поступцима покренутим на основу сваког дјела насиља обухваћеног Конвенцијом, култура, обичаји, религија, традиција односно тзв. част не сматрају оправдањем за таква дјела. Ту спадају посебно тврдње да је жртва прекршила културне, вјерске, друштвене или традиционалне норме односно обичаје прикладног понашања.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се

ниједном лицу које наговара дијете да учини било које дјело наведено у ставу 1. овог члана не умањи кривична одговорност тог лица за почињена дјела.

Члан 43 – Важење кривичних дјела

Кривична дјела из ове конвенције важе независно од природе односа између жртве и починиоца.

Члан 44 - Надлежност

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле надлежност над сваким кривичним дјелом из ове конвенције, када је дјело почињено:

- а. на њиховој територији; односно
- б. на броду који плови под њиховом заставом; односно
- ц. у авиону регистрованом према њиховом закону; односно
- д. од њиховог држављана; односно
- е. од лица које борави на њиховој територији.

2. Чланице ће настојати да предузму неопходне законодавне односно друге мјере како би успоставиле надлежност над сваким кривичним дјелом из ове конвенције, када је оно почињено над њиховим држављанима односно над лицем које борави на њиховој територији.

3. У случају судских поступака за кривична дјела из чл. 36, 37, 38. и 39. ове конвенције, чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да њихова надлежност не буде условљена тиме да су дјела инкриминисана на територији на којој су почињена.

4. У случају судских поступака за кривична дјела из чл. 36, 37, 38. и 39. ове конвенције, чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да њихова надлежност у погледу тачке д. и е. става 1. не буду условљене тиме да судски поступак може бити покренут само на основу пријаве жртве кривичног дјела односно полагања информација државе у којој је кривично дјело почињено.

5. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би установиле надлежност над кривичним дјелима из ове конвенције, у случајевима у којима се оптуженик налази на њиховој територији, и не би је односно не би га испоручили другој чланици, само на основу њеног односно његовог држављанства.

6. Када више од једне чланице тврди да има надлежност над кривичним дјелом из ове конвенције, чланице учеснице ће се, према потреби, консултовати међусобно, у смислу одређивања најприкладније надлежности за поступак.

7. Не доводећи у питање општа правила међународног права, ова конвенција не искључује ниједну кривичну надлежност неке чланице коју она има у складу са својим националним законодавством.

Члан 45 – Санкције и мјере

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да кривична дјела из ове конвенције буду кажњива санкцијама које су дјелотворне, сразмјерне и које одвраћају од чињења кривичних дјела, узимајући у обзир њихову озбиљност. Ове санкције обухватају, према потреби, казне лишавања слободе, што може довести до изручења.

2. Чланице могу да донесу друге мјере у односу на починиоце, као што су:

- праћење односно надзор осуђених лица;
- укидање права на родитељство, уколико се најбољи интерес дјетета, што може да укључује безбједност жртве, не може гарантовати ни на који други начин.

Члан 46 – Отежавајуће околности

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се слједеће околности, ако већ нису саставни дио кривичног дјела, могу, у складу са одговарајућим одредбама националног законодавства, сматрати за отежавајуће околности приликом одређивања казне за кривична дјела из Конвенције:

- а. кривично дјело које над бившим односно садашњим супружником односно партнером у складу са националним законодавством почини члан породице, лице које станује заједно са жртвом односно лице које је злоупотребило свој ауторитет;
- б. поновљено кривично дјело, односно сродна дјела;
- ц. кривично дјело почињено над лицем које је постало угрожено услед одређених околности;
- д. кривично дјело почињено над дјететом односно у присуству дјетета;
- е. кривично дјело које почини двоје или више људи у сарадњи;
- ф. кривично дјело којем је претходило односно које је пратило екстремно насиље;
- г. кривично дјело почињено уз употребу оружја односно уз пријетњу оружјем;
- х. кривично дјело са озбиљним физичким односно психичким посљедицама за жртву;
- и. починилац претходно осуђиван за кривична дјела сличне природе.

Члан 47 – Пресуде треће чланице

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би приликом одређивања казне узеле у обзир коначне пресуде трећих чланица за кривична дјела из ове конвенције.

Члан 48 – Забрана процеса обавезног алтернативног разрјешења спорова односно одређивања казне

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би забраниле обавезно алтернативно разрјешење спорова, укључујући медијацију и помирење, у односу на све облике насиља обухваћене Конвенцијом.
2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле, ако се одреди новчана казна, да се поведе рачуна о способности починиоца да испуни своје финансијске обавезе према жртвама.

Поглавље VI – Истрага, судски поступак, процедурално право и заштитне мјере

Члан 49 – Опште обавезе

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се истраге и судски поступци за све видове насиља обухваћене Конвенцијом спроводе без неоправданог одгађања и притом узимају у обзир права жртве током свих фаза кривичног процеса.
2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере, у складу са основним принципима људских права и имајући у виду разумијевање насиља из родне перспективе, како би се обезбиједила дјелотворна истрага и судски поступак кривичних дјела из ове конвенције.

Члан 50 – Непосредни одговор, превенција и заштита

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да надлежни органи унутрашњих послова одговоре на све видове насиља обухваћене Конвенцијом одмах и на одговарајући начин и понуде одговарајућу и непосредну заштиту жртвама.
2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се одговорни органи унутрашњих послова укључе одмах и на одговарајући начин у превенцију и заштиту од свих облика насиља обухваћених овом конвенцијом, укључујући и употребу превентивних оперативних мјера и прикупљање доказа.

Члан 51 – Процјена ризика и управљање ризиком

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да надлежни органи обаве процјену ризика од смртности, озбиљности ситуације и ризика од понављања насиља с циљем управљања ризиком и, ако је неопходно, координираног обезбјеђења и подршке.

2. Стране ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се приликом процјене из става 1. узме у обзир, у свим фазама истраге и примјене заштитних мјера, чињеница да починиоци дјела насиља обухваћених овом конвенцијом посједују ватрено оружје односно имају приступ ватреном оружју.

Члан 52 – Хитне мјере заштите

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да надлежни органи имају мандат да издају налог, у ситуацијама непосредне опасности, починиоцу насиља у породици да напусти мјесто становања жртве односно угрожене особе на довољан временски период и да забране починиоцу да уђе у стан односно ступи у контакт са жртвом односно угроженом особом.

Члан 53 – Мјере забране приласка односно заштите

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да одговарајуће мјере забране приласка односно заштите буду на располагању жртвама свих видова насиља обухваћених Конвенцијом.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да мјере забране приласка односно заштите које се наводе у ставу 1:

- буду доступне за непосредну заштиту и без непотребних финансијских односно административних оптерећења за жртву;
- се доносе на одређени период односно док се не измијене односно укину;
- тамо гдје је неопходно, издају се на *ex parte* основи са непосредним дејством;
- буду доступне независно од, односно уз друге судске поступке;
- могу да се уведу у касније судске поступке.

3. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да кршења забране приласка односно мјере заштите изречене у складу са ставом 1. буду предмет санкција које су дјелотворне, сразмјерне и које одвраћају од вршења кривичних дјела.

Члан 54 – Истраге и докази

Чланице ће предузети неопходне односно друге мјере како би обезбиједиле да, током сваког грађанског односно кривичног судског поступка, докази који се односе на сексуалну прошлост и понашање жртве буду прихваћени само ако је то релевантно и неопходно.

Члан 55 - Поступци *ex parte* и *ex officio*

1. Чланице ће обезбиједити да истраге односно судски поступци за кривична дјела из члана 35, 36, 37, 38. и 39. ове конвенције не зависе у потпуности од извјештаја односно пријаве коју је поднијела жртва уколико је кривично дјело у потпуности односно дијелом почињено на њеној територији, и да поступак може да се настави чак и ако жртва повуче своју изјаву односно пријаву.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле, у складу са условима које прописује њихово национално законодавство, могућност за владине и невладине организације и савјетнике у области насиља у породици, да помогну и/или дају подршку жртвама, на њихов захтјев, током истраге и судског поступка у вези са кривичним дјелима из ове конвенције.

Члан 56 – Мјере заштите

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере заштите права и интереса жртава, укључујући њихове посебне потребе као свједока, у свим фазама истраге и судског поступка, посебно:

а. обезбјеђујући им заштиту, као и заштиту за њихове породице и свједоке, од застрашивања, одмазде и поновљене виктимизације;

б. обезбјеђујући обавијештеност жртава, барем у случајевима када жртве и њихове породице могу бити у опасности, о бјекству починиоца односно привременом односно трајном пуштању на слободу;

ц. обавјештавајући жртве, под условима у складу са међународним правом, о њиховим правима и расположивим услугама, о исходу њихове жалбе, пријаве, о општем напретку истраге односно поступка и о њиховој улози у претходном, као и о исходу њиховог случаја;

д. омогућавајући жртвама да, у складу са процедуралним правилима међународног права, буду саслушане, пруже доказе и представе своје становиште, потребе и бриге, непосредно односно преко посредника, и да оне буду узете у разматрање;

е. обезбјеђујући жртвама одговарајуће услуге подршке тако да њихова права и интереси буду прописно представљени и узети у обзир;

ф. обезбјеђујући усвајање мјера за заштиту приватности и угледа жртве;

г. обезбјеђујући да се гдје год је могуће избјегне сусрет жртава и починилаца у просторијама суда и органа унутрашњих послова;

х. обезбјеђујући жртвама независне и стручне преводиоце када су жртве странке у поступку односно када износе доказе;

и. омогућавајући жртвама да, у складу са правилима њиховог националног законодавства, свједоче у судници без присуства односно барем без присуства оптуженог, нарочито коришћењем одговарајућих комуникационих технологија, тамо гдје су доступне.

2. Дијете жртва и дијете свједок насиља над женама и насиља у породици треба да добије, према потреби, посебне мјере заштите које су у најбољем интересу дјетета.

Члан 57 – Правна помоћ

Чланице ће обезбиједити право на правни савјет и бесплатну правну помоћ жртвама под условима које прописује њихово национално законодавство.

Члан 58 - Застарјелост

Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да застаријевање покретања судског поступка за кривична дјела из чл. 36, 37, 38. и 39. ове конвенције траје довољно дуго и сразмјерно озбиљности кривичног дјела које је у питању, како би се обезбиједило довољно времена за ефикасно покретање поступка након што жртва постане пунољетна.

Поглавље VII – Миграције и азил

Члан 59 – Боравишни статус

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да жртве чији боравишни статус зависи од супружника односно партнера у складу са њиховим националним законодавством, у случају раскида брака односно везе, и посебно тешких околности, на захтјев добију независну дозволу борава без обзира на дужину трајања брака односно везе. Услови који се односе на додјелу и трајање независне дозволе борава утврђују се националним законодавством.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да жртве могу да добију обуставу поступка протјеривања покренутог у вези са боравишним статусом који зависи од супружника односно партнера у складу са националним законодавством, и омогућиле им да поднесу захтјев за независну дозволу борава.

3. Чланице ће издати дозволу борава са могућношћу продужења жртвама у једној од сљедећој ситуација, односно у обје:

а. када надлежни орган сматра да је њихов останак неопходан због њихове личне ситуације;

б. када надлежни орган сматра да је њихов останак неопходан у сврху њихове сарадње са надлежним органима у истрази односно кривичном поступку.

4. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да жртве принудног брака доведене у другу земљу у сврху вјенчања, а које су због тога изгубиле боравишни статус у земљи у којој иначе бораве, могу поново остварити тај статус.

Члан 60 – Родно засновани захтјеви за азил

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да родно засновано насиље над женама буде препознато као облик прогањања у оквиру значења члана 1, А (2), Конвенције из 1951. која се односи на статус избјеглица, и као вид озбиљног угрожавања које захтијева комплементарну/супсидијарну заштиту.

2. Чланице ће обезбиједити родно осјетљиво тумачење по сваком основу Конвенције, а у случајевима гдје се утврди да постоји страх од прогањања по једном или више ових основа, подносиоцима захтјева биће одобрен избјеглички статус у складу са примјењивим надлежним инструментима.

3. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би развиле родно осјетљиве процедуре пријема и услуге подршке за азиланте, као и родно осјетљива упутства и процедуре за азил, које обухватају утврђивање избјегличког статуса и захтијевање међународне заштите.

Члан 61 – Забрана протјеривања односно враћања

1. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере за поштовање принципа забране протјеривања односно враћања (*non-refoulement*) у складу са постојећим обавезама према међународном праву.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да жртве насиља над женама којима је потребна заштита, независно од њиховог боравишног статуса, не буду ни под којим условима враћене ни у једну земљу у којој би биле у ризику односно гдје би могле бити подвргнуте мучењу односно нехуманом односно понижавајућем опхођењу односно кажњавању.

Поглавље VIII – Међународна сарадња

Члан 62 – Општи принципи

1. Чланице ће међусобно сарађивати, у складу са одредбама ове конвенције, а примјеном одговарајућих међународних и регионалних инструмената за сарадњу око грађанских и кривичних правних питања, као и договора постигнутих на основу јединствених односно реципрочних закона и националног законодавства, у што већој мјери, с циљем:

- а. спречавања, борбе против и кривичног гоњења свих видова насиља обухваћених овом конвенцијом;
- б. заштите и помоћи жртвама;
- ц. спровођења истраге односно спровођења поступака који се односе на кривична дјела из ове конвенције;
- д. спровођења одговарајућих грађанских и кривичних пресуда правосудних органа сваке од чланица, укључујући и мјере заштите.

2. Чланице ће предузети неопходне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да жртве кривичног дјела из ове конвенције почињеног на територији неке од чланица а која није територија њеног пребивалишта могу да поднесу жалбу пред надлежним органима своје државе пребивалишта.

3. Ако чланица која даје узајамну правну помоћ у кривичним питањима, у вези са испоручивањем односно спровођењем грађанске или кривичне пресуде друге чланице ове конвенције која је условљена споразумом, добије захтјев за такву правну сарадњу од чланице са којом нема потписан такав споразум, може сматрати ову конвенцију за правни основ узајамне правне помоћи у питањима

кривичног права, испоручивања односно спровођења грађанских односно кривичних пресуда једне чланице у односу на кривична дјела из ове конвенције.

4. Чланице ће настојати да уврсте, према потреби, спречавање и борбу против насиља над женама и насиља у породици у програме развојне помоћи трећим државама, што обухвата и склапање билатералних и мултилатералних споразума са трећим земљама у погледу заштите жртава у складу са чланом 18. ставом 5.

Члан 63 – Мјере које се односе на угрожена лица

Када једна чланица, на основу расположивих информација, има оправдану сумњу да је неко лице непосредно угрожено од било ког кривичног дјела насиља наведеног у чл. 36, 37, 38. и 39. ове конвенције на територији друге чланице, чланица која има ове податке подстиче се да их без одгађања пренесе другој страни с циљем предузимања одговарајућих мјера заштите. Тамо гдје је то примјенииво, ови подаци обухватиће детаље о постојећим мјерама заштите за угрожена лица.

Члан 64 - Информисање

1. Чланица од које су информације тражене има обавезу да одмах обавијести чланицу која је информације тражила о свим околностима које онемогућавају спровођење тражене радње односно ако постоји вјероватноћа да је знатно успоре.

2. Чланица може, у оквиру граница националног законодавства, без претходног захтјева, упутити другој чланици информације које је добила у оквиру своје истраге када сматра да одавање такве информације може да помогне другој страни у спречавању кривичних дјела из ове конвенције односно приликом покретања односно спровођења истрага односно поступака по питању таквих кривичних дјела, односно која може да доведе до захтјева за сарадњу са том чланицом у складу са овим поглављем.

3. Чланица која добије неку информацију у складу са ставом 2. прослиједиће такву информацију својим надлежним органима како би се повео поступак уколико се сматра прикладним, односно како би ова информација била узета у обзир у одговарајућим грађанским односно кривичним поступцима.

Члан 65 – Заштита података

Лични подаци се складиште и користе у складу са обавезама које чланице имају према Конвенцији о заштити појединаца у погледу аутоматске обраде личних података (ETS, бр. 108).

Поглавље IX – Механизам за праћење

Члан 66 – Експертска група за борбу против насиља над женама и насиља у породици

1. Експертска група за борбу против насиља над женама и насиља у породици (у даљем тексту: GREVIO) пратиће примјену ове конвенције у државама чланицама.

2. GREVIO чини најмање 10 а највише 15 чланова, водећи рачуна о родној и географској равнотежи, као и мултидисциплинарној стручности. Чланове ће изабрати Комитет чланица Конвенције, на основу номинација држављана држава чланица ове конвенције, на мандат од четири године, уз могућност да једном буду поново изабрани.

3. Први избор 10 чланова обавиће се у периоду од једне године након ступања на снагу ове конвенције. Избор пет додатних чланова обавиће се након 25. ратификације односно приступа.

4. Одабир чланова GREVIO заснива се на сљедећим принципима:

а. чланови се бирају у складу са транспарентном процедуром између лица високог моралног интегритета, познатих по својој стручности у области људских права, родне равноправности, насиља над женама и насиља у породици, као и помоћи и заштите жртава, односно која су показала стручно искуство у областима обухваћеним овом конвенцијом;

б. било која два члана GREVIO не могу бити држављани исте државе;

ц. чланови треба да представљају главне правне системе;

- д. чланови треба да представљају актере и органе у области насиља над женама и насиља у породици;
- е. чланови представљају сами себе и независни су и непристрасни у вршењу својих функција и на располагању су за ефикасно извршавање својих дужности.
5. Изборну процедуру за чланове GREVIO одредиће Комитет министара Савјета Европе након консултација са странама и њиховог једногласног одобрења, у року од шест мјесеци након ступања на снагу ове конвенције.
6. GREVIO доноси сопствени правилник о раду.
7. Чланови GREVIO групе и други чланови делегација који обављају државне посјете како је описано у члану 68. ст. 9. и 14. уживаће привилегије и имунитете из додатка ове конвенције.

Члан 67 – Комитет чланица

1. Комитет чланица састоји се од представника чланица ове конвенције.
2. Комитет чланица сазива генерални секретар Савјета Европе. Први састанак Комитета одржаће се у року од годину дана након ступања на снагу ове конвенције ради избора чланова GREVIO групе. Након тога ће се састајати на захтјев једне трећине чланица, предсједника Комитета чланица односно генералног секретара.
3. Комитет чланица доноси правилник о раду.

Члан 68 – Поступак

1. Чланице подносе генералном секретару Савјета Европе, на основу упитника који GREVIO припреми, извјештај о законодавним и другим мјерама које одредбе ове конвенције чине правноснажним.
2. GREVIO разматра извјештај поднесен у складу са ставом 1. овог члана са представницима дотичне чланице.
3. Након тога је поступак процјене подијељен у циклусе, чије трајање одређује GREVIO. На почетку сваког циклуса GREVIO бира конкретне одредбе на којима ће заснивати поступак процјене и шаље упитник.
4. GREVIO одређује одговарајући начин за спровођење овог поступка праћења. Може да донесе посебан упитник за сваки циклус процјене, који служи као основа за поступак процјене примјене ове конвенције у чланицама. Такав упитник упућује се свим чланицама. Чланице одговарају на овај упитник, као и на све друге захтјеве за информације од GREVIO групе.
5. GREVIO може да добије информације о примјени Конвенције од невладиних организација и цивилног друштва, као и од државних институција за заштиту људских права.
6. GREVIO ће дужну пажњу посветити постојећим информацијама од других регионалних и међународних инструмената и органа у областима обухваћеним овом конвенцијом.
7. Приликом доношења упитника за сваки циклус процјене, GREVIO ће дужну пажњу посветити прикупљању података и истраживању у државама чланицама, како је описано у члану 11. ове конвенције.
8. GREVIO може да добије информације о примјени Конвенције од комесара за људска права Савјета Европе, парламентарне скупштине и надлежних специјализованих органа Савјета Европе, као и из других међународних инструмената. Жалбе поднесене овим органима и њихов исход такође је на располагању GREVIO групи.
9. GREVIO може да организује у сарадњи са државним органима и уз помоћ независних локалних експерата посјете државама, ако добијене информације нису довољне, односно у случајевима који су описани у ставу 14. Током ових посјета GREVIO ће добити помоћ стручњака у одређеним областима.
10. GREVIO припрема нацрт извјештаја који садржи анализу примјене одредаба на којој се ова процјена заснива, као и предлоге у односу на то како чланица о којој се ради може да ријеши

идентификоване проблеме. Нацрт извјештаја се шаље на коментаре чланици која је у поступку процјене. GREVIO ће узети у обзир коментаре чланице приликом усвајања извјештаја.

11. На основу свих прикупљених информација и коментара чланица, GREVIO доноси свој извјештај и закључке који се односе на мјере које чланице предузимају с циљем примјене одредаба ове конвенције. Овај извјештај и закључци шаљу се дотичној чланици и Комитету чланица. Извјештај и закључци GREVIO групе објављују се након усвајања, заједно са накнадним коментарима дотичне чланице.

12. Не доводећи у питање поступак у ставовима од 1. до 8, Комитет чланица може да усвоји на основу извјештаја и закључака GREVIO групе препоруке које се односе на ту чланицу (а) у вези са мјерама које треба предузети приликом реализације закључака GREVIO групе, уколико је неопходно одређивањем датума за подношење информација о њиховој реализацији, и (б) с циљем промовисања сарадње са том чланицом и правилне примјене ове конвенције.

13. Ако добије поуздане информације које указују на проблеме које је потребно одмах ријешити како би се спријечио или ограничио обим односно број озбиљних повреда Конвенције, GREVIO може захтијевати хитну предају специјалног извјештаја који се односи на мјере предузете за спречавање озбиљног, масовног односно трајног обрасца насиља над женама.

14. Узимајући у обзир информације које је поднијела дотична чланица, као и све друге поуздане информације које су јој на располагању, GREVIO може наложити једном или више својих чланова да спроведе истрагу и хитно га извјести. Када ситуација налаже, и уз пристанак чланице, истрага може обухватати посјету на територији чланице.

15. Након прегледа налаза истраге која се наводи у ставу 14, GREVIO ће предати налазе дотичној чланици и, према потреби, Комитету чланица и Комитету министара Савјета Европе заједно са свим коментарима и препорукама.

Члан 69 – Опште препоруке

GREVIO може усвојити, према потреби, опште препоруке о примјени ове конвенције.

Члан 70 – Учешће парламента у праћењу примјене Конвенције

1. Национални парламенти чланица позвани су да учествују у праћењу предузетих мјера у примјени ове конвенције.

2. Чланице подnose извјештаје GREVIO групе својим националним парламентарима.

3. Парламентарна скупштина Савјета Европе позвана је да редовно прати примјену ове конвенције.

Поглавље X – Однос према другим међународним инструментима

Члан 71 – Однос према другим међународним инструментима

1. Ова конвенција не утиче на обавезе које произлазе из других међународних инструмената чије су садашње односно будуће чланице такође чланице ове конвенције, а које садрже одредбе о питањима којима се бави ова конвенција.

2. Чланице ове конвенције могу закључивати међусобне билатералне односно мултилатералне споразуме у вези са питањима које покрива ова конвенција, а у сврху допуне односно јачања њених одредаба односно лакше примјене принципа који су у њој садржани.

Поглавље XI – Измјене и допуне Конвенције

Члан 72 – Измјене и допуне

1. Сви предлози измјена и допуна ове конвенције које изнесу чланице биће пренесени генералном секретару Савјета Европе, а она односно он ће их прослиједити државама чланицама Савјета Европе, свакој потписници, свакој чланици, Европској унији, свакој држави позваној да

потпише ову конвенцију у складу са одредбама члана 75, као и свакој држави позваној да приступи овој конвенцији у складу са одредбама члана 76.

2. Комитет министара Савјета Европе размотриће предложене измјене и допуне и након консултације са чланицама ове конвенције које нису чланице Савјета Европе може да прихвати измјене и допуне већином гласова, у складу са чланом 20.д Статута Савјета Европе.

3. Текст сваке измјене и допуне коју Комитет министара усвоји у складу са ставом 2. шаље се чланицама на усвајање.

4. Све измјене и допуне усвојене у складу са ставом 2. ступају на снагу првог дана у мјесецу након истека периода од мјесец дана након што све чланице обавијесте генералног секретара о прихватању измјена и допуна.

Поглавље XII – Завршне одредбе

Члан 73 – Ефекти Конвенције

Одредбе ове конвенције неће довести у питање одредбе националног законодавства и обавезујућих међународних instrumenata који су већ на снази или могу да ступе на снагу, који одређују или би одредили повољнија права за лица у спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици.

Члан 74 – Рјешавање спорова

1. Чланице које учествују у неком спору који може да настане у вези са примјеном односно тумачењем одредаба ове конвенције прво ће покушати да разријеше спор путем преговора, помирења, арбитраже, односно неког другог метода мирног рјешавања спора о којем се сагласе.

2. Комитет министара Савјета Европе може да успостави процедуре за рјешавање спорова које чланице могу да користе у случају спора, ако се о томе усагласе.

Члан 75 – Потписивање и ступање на снагу

1. Ова конвенција отворена је за потписивање државама чланицама Савјета Европе, нечланицама које су учествовале у њеној изради и Европској унији.

2. Ова конвенција подлијеже ратификацији, прихватању односно одобравању. Инструменти ратификације, прихватања односно одобравања депонују се код генералног секретара Савјета Европе.

3. Ова конвенција ступа на снагу првог дана у мјесецу након истека периода од три мјесеца од дана када је 10 потписница, међу којима најмање осам чланица Савјета Европе, изразило пристанак на обавезивање Конвенцијом у складу са одредбама става 2.

4. Ова конвенција ступа на снагу првог дана у мјесецу након истека периода од три мјесеца од датума депоновања инструмента којим је ратификује, прихвата односно одобрава свака држава која се наводи у ставу 1, односно Европска унија, која накнадно изрази свој пристанак на обавезивање Конвенцијом.

Члан 76 – Приступање Конвенцији

1. Након ступања на снагу ове конвенције, Комитет министара Савјета Европе може, након консултација са чланицама Конвенције и њиховог једногласног пристанка, позвати било коју државу која није чланица Савјета Европе, и није учествовала у изради Конвенције, да приступи Конвенцији, одлуком већине, у складу са чланом 20.д Статута Савјета Европе, анонимним гласањем представника чланица у Комитету министара.

2. У свакој држави приступници, Конвенција ће ступити на снагу првог дана мјесеца након истека периода од три мјесеца од датума депоновања инструмента за приступ код генералног секретара Савјета Европе.

Члан 77 – Територијална примјена

1. Свака држава Европске уније може, у вријеме потписивања односно приликом депоновања свог инструмента ратификације, прихватања односно приступања, одредити територију односно територије на које ће се ова конвенција односити.

2. Свака чланица може, некада касније, путем изјаве упућене генералном секретару Савјета Европе, да прошири примјену ове конвенције на било коју другу територију одређену у изјави и за чије је међународне односе надлежна односно у чије име је опуномоћена да предузима мјере. У погледу такве територије, Конвенција ће ступити на снагу првог дана у мјесецу након истека периода од три мјесеца од дана када генерални секретар прими такву изјаву.

3. Свака изјава у складу са ставовима 1. и 2. овог члана може се, у погледу територије одређене у изјави, повући слањем обавјештења генералном секретару Савјета Европе. Повлачење постаје важеће првог дана у мјесецу након истека периода од три мјесеца од дана када генерални секретар прими такво обавјештење.

Члан 78 - Резерве

1. Никакве друге резерве не могу се ставити у погледу било које одредбе ове конвенције осим као што је наведено у ставовима 2 и 3.

2. Свака држава Европске уније може се, приликом потписивања односно депоновања свог инструмента за ратификацију, прихватање, одобрење односно приступ, изјавом генералном секретару Савјета Европе, позвати на своје право да примјењује односно не примјењује само у одређеним случајевима односно под одређеним условима одредбе из:

- члана 30, става 2;
- члана 44, става 1.д, 3. и 4;
- члана 55, става 1. у погледу члана 35. по питању лакших кривичних дјела;
- члана 58. у погледу чланова 37, 38. и 39;
- члана 59.

3. Свака држава Европске уније може се, приликом потписивања односно депоновања свог инструмента за ратификацију, прихватање, одобрење односно приступ, изјавом упућеном генералном секретару Савјета Европе, позвати на своје право да обезбиједи некривичне санкције, умјесто кривичних санкција за понашање како се наводи у члановима 33. и 34.

4. Свака чланица може у потпуности односно дјелимично повући резерве путем изјаве генералном секретару Савјета Европе. Оваква изјава постаје пуноважна од датума када је прими генерални секретар.

Члан 79 – Важност и ревизија резерви

1. Резерве описане у члану 78, ставовима 2. и 3, важе пет година од дана ступања на снагу ове конвенције за сваку чланицу. Међутим, ове резерве могу се обновити на исту дужину трајања.

2. Осамнаест мјесеци прије дана истека резерве, генерални секретар Савјета Европе шаље обавјештење о истеку чланици. Не касније од три мјесеца прије истека, чланица обавјештава генералног секретара о продужетку, измјени односно повлачењу резерве. Ако нема обавјештење од чланице, генерални секретар ће обавијестити чланицу да сматра да је резерва аутоматски продужена на период од шест мјесеци. Ако чланица не обавијести генералног секретара о својој намјери да продужи односно измјени своју резерву прије истека тог времена, резерва се укида.

3. Ако чланица стави резерву у складу са чланом 78, ставовима 2. и 3, обавезна је да поднесе, прије него што је обнови односно на захтјев, објашњење GREVIO групи о оправданом основу за њено продужење.

Члан 80 – Отказивање

1. Свака чланица може у сваком тренутку отказати ову конвенцију слањем обавјештења генералном секретару Савјета Европе.

2. Такво отказивање ступа на снагу првог дана у мјесецу након истека периода од три мјесеца од дана када генерални секретар прими обавјештење.

Члан 81 – Обавјештење

Генерални секретар Савјета Европе обавјештава државе чланице Савјета Европе, државе нечланице које су учествовале у изради Конвенције, све потписнице, све чланице, Европску унију и све државе позване да приступе Конвенцији о сљедећем:

- а. сваком потписивању;
- б. депоновању сваког инструмента за ратификацију, прихватање, одобрење односно приступање;
- ц. сваком датуму ступања на снагу ове конвенције у складу са члановима 75. и 76;
- д. свакој измјени и допуни усвојеној у складу са чланом 72. као и датуму када таква измјена односно допуна ступа на снагу;
- е. свакој резерви и повлачењу резерви стављених у складу са чланом 78;
- ф. сваком отказивању у складу са одредбама члана 80;
- г. сваком другом чину, обавјештењу односно комуникацији који се односе на ову конвенцију.

Као потврду тога доље потписани, овлашћени за потпис, потписали су ову конвенцију.

У Истанбулу, дана 11. маја 2011. године, на енглеском и француском језику, оба текста једнаке важности, у једном примјерку који се депонује у архиву Савјета Европе. Генерални секретар Савјета Европе шаље овјерене копије свакој држави чланици Савјета Европе, државама нечланицама које су учествовале у изради Конвенције, Европској унији и свакој држави која је позвана да приступи овој конвенцији.

Додатак – Привилегије и имунитети (члан 66)

1. Овај додатак односи се на чланове GREVIO групе поменуте у члану 66. Конвенције, као и на друге чланове делегација у државним посјетама. У сврху овог додатка, синтагма „други чланови делегација у државним посјетама“ обухвата независне националне експерте и стручњаке који се наводе у члану 68, став 9. ове конвенције, запослене у Савјету Европе и преводиоце које ангажује Савјет Европе у пратњи GREVIO групе током државних посјета.

2. Чланови GREVIO групе и други чланови делегација у државним посјетама, приликом обављања функција које се односе на припрему и реализовање државних посјета, који путују у вези са тим функцијама, уживају сљедеће привилегије и имунитете:

а. имунитет од личног хапшења односно притвора као и од одузимања личног пртљага, као и имунитет од сваког судског поступка у погледу ријечи које изговоре односно напишу, и свих аката које учине у службеном својству;

б. изузеће од свих ограничења њихове слободе кретања на изласку и уласку у своју земљу боравка, као и при уласку и изласку из земље у којој обављају своју функцију, као и од регистрације као странаца у земљи коју посјећују односно кроз коју пролазе обављајући своју функцију.

3. У току путовања ради обављања својих функција, члановима GREVIO групе и другим члановима делегације у државној посјети ће, по питањима царинске и девизне контроле, бити додијељене исте олакшице као и оне које се додјељују представницима страних државних делегација на привременој службеној дужности.

4. Документа која се односе на процјену примјене Конвенције у посједу чланова GREVIO групе и других чланова делегације у државној посјети уживају неповредивост уколико се односе на активност GREVIO групе. Званична преписка GREVIO групе односно званична комуникација чланова GREVIO и других чланова делегације у државној посјети не подлијежу задржавању односно цензури.

5. Да би чланови GREVIO и други чланови делегације у државној посјети имали потпуну слободу говора и потпуну независност у обављању својих дужности, имунитет од судског поступка у односу на изговорене односно писане ријечи и сва дјела која учине обављајући своје дужности остаће на снази, чак и када лица о којима се ради нису ангажована у обављању таквих дужности.

6. Привилегије и имунитет додјељују се лицима поменутим у ставу 1. овог додатка с циљем очувања независности при обављању функција у интересу GREVIO групе, а не у њихову личну корист. Генерални секретар Савјета Европе укинуће имунитет лицима из става 1. овог додатка у сваком случају у којем, по његовом односно њеном мишљењу, имунитет омета извршење правде и тамо гдје његово укидање не доводи у питање интересе GREVIO групе.

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у *“Службеном гласнику БиХ-Међународни уговори”* на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број: _____
Сарајево, _____ године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
Небојша Радмановић